No. 137. 1843.

BREDASCHE COURANT

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

DINGSDAG 14 NOVEMBER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 14den November.

Heden wordt de koninklijke familie van St. Cloud op de Tuileriën gewacht, om er haar verblijf gedurende den winter te houden.

— Te Compiègne hebben geruchten geloopen van de arrestatie eens persoons door de policie, die tot een komplot behoorde 't welk de bedoeling had om den koning te vermoorden. Volgens de geruchten zou de gearresteerde de volledigste bekentenis hebben gedaan en zijne medepligtigen hebben genoemd.

— Men gelooft dat de herhaalde conferentien van den heer *Guizot*, met den britschen gezant in de jongste dagen, betrekking hebben gehad op de reis des hertogen van Nemours naar Engeland; daar zijn vertrek naar Londen op het oogenblik valt, dat ook de hertog van Bordeaux aldaar gewacht wordt, is men niet vreemd van het denkbeeld, dat zulks aldus met opzet is beraamd, om de koningin van Engeland daardoor te beletten den jongen pretendent op eene officiele wijs te ontvangen.

— Z. M. de Koning der Belgen heeft den minister *Guizot* tot groot-officier zijner orde benoemd.

— De schout-bij-nacht *Leray*, is dezer dagen naar de Levant vertrokken om het bevel over het fransche smaldeel op zich te nemen.

— Onze gezant bij het pruissische hof, de graaf *Bresson*, is eergisteren in deze hoofdstad aangekomen. Naar men wil zal hij reeds binnen weinig dagen naar Madrid vertrekken, om er te zijn op den dag dat de koningin plegtstatig meerderjarig verklaard zal worden. De *Moniteur* zou binnen twee of drie dagen zijne benoeming houden tot ambassadeur in Spanje, benevens die van den heer *Salvandy* tot gezant te Turijn, en van den hertog van Dalmatië tot gezant te Berlijn.

— In den laatsten tijd waren er onderscheidene onderhandelingen aangeknoopt nopens de ten uitvoerlegging van den ijzeren spoorweg naar de noordelijke grenzen. Men verneemt, dat thans door een' met veel onderscheiding bekende mechanicus voorstellen gedaan zijn voor een nieuw stelsel, dat veel bezuiniging zou opleveren. In bijzijn van onderscheidene geleerden moet hij daarvan reeds in het klein proeven gegeven hebben. Het spoor moet verschillend zijn van het thans in gebruik zijnde, en onderscheidene voordeelen opleveren. Door een eenvoudig mechanismus zou het schokken der rijtuigen worden vermeden, alsmede de vertragingen, welke men somwijlen ondervindt. Ook zou men het belangrijk voordeel erlangen, den trein oogenblikkelijk te kunnen doen stilhouden.

— Gisteren morgen is er op den spoorweg van den regter Seine-oever een ongeluk gebeurd. Een der waggons uit het spoor rakende, zijn al de verdere rijtuigen gevolgd, hetgeen groote verwarring en een' vrij hevigen schok veroorzaakte. Gelukkig heeft niemand daarbij het leven verloren. Onderscheidene personen zijn echter meer of min zwaar gewond geraakt. Van den machinist, die op de locomotief stond, is de schouder uit het lid geraakt.

— Voor het hof van assises te Parijs is den 9den November de zaak behandeld van den verantwoordelijken schrijver van het legitimistische dagblad *la France*, die wegens aanranding van de regten des Konings, hoon jegens het Koninklijk gezin, enz. was aangeklaagd. Het gold hier twee artikelen van dat dagblad, waarin, onder den schijn van historische herinneringen uit den tijd van *Lodewijk XIV*, Koning *Lodewijk Philips* een overweldiger genoemd en de reis van den Hertog *van Bordeaux* naar Londen als de eerste stap voor dien pretendent voorgesteld werd, om zich weder op den troon zijner vaderen te plaatsen. De advocaat des beschuldigden heeft willen betoogen, dat de bedoelde historische herinneringen enkel naar de letter moesten worden opgevat. De gezworenen schijnen begrepen te hebben, dat dit het geval had *kunnen* zijn; zij hebben den verantwoordelijken redacteur van de hem te laste gelegde misdrijven vrijgesproken.

— Gisteren is van regeringswege de volgende telegraphische depêche openbaar gemaakt:

Bayonne, den 7den November.

» Den 4den is het Congres bepaald zamengesteld geworden. De heer *Olozaga* is tot voorzitter, de heeren *Alcon*, *Mazarredo*, *Pidal* en *Gonzales-Bravo* zijn tot onder-voorzitters benoemd. De heer *Olozaga* is bij eene tweede stemming gekozen. Hij heeft 66 stemmen bekomen; de heer *Cortina* 43 en *Cantero* 7. Tot secretarissen zijn benoemd de heeren: *Roca de Fogores*, *Nocedal*, *Salido* en *Posada-Herrera*.»

Heden leest men in de ministeriële bladen de volgende depêches:

Bayonne, 9 November.

» Te Madrid is den 6den een moordaanslag op den generaal *Narvaez* gedaan. Zeven geweerschoten zijn achtervolgelijk op zijn rijtuig gelost, op het oogenblik dat hij zich naar den schouwburg begaf, in dezelfde straat en op verschillende punten.

» De drie laatste schoten hebben zijnen aide-de-camp gedood en een' persoon gekwetst die nevens hem in het rijtuig zat. De generaal is niet getroffen geworden, en is onmiddellijk in den schouwburg verschenen, waar zich H. M. bevond. Men heeft de moordenaars niet kunnen in handen krijgen.

» Madrid is rustig; de troepen zijn onder de wapenen.

» De discussie over de meerderjarigheidverklaring is den 6den begonnen. Een voorstel tegen die verklaring is met 83 tegen 24 stemmen verworpen geworden."

Perpignan, 10 *November*.

» De troepen van *Prim* hebben gisteren morgen Girona bezet.

» Ten half vijf ure in den namiddag zijn ongeveer 2500 insurgenten, *Ametller* en *Baltera* aan hun hoofd hebbende, het fort Figueras binnengetrokken; zij werden voorafgegaan door een bataillon infanterie en 150 ruiters van de troepen der Koningin, die te Figueras gekomen zijnde, zich op Roses gerigt hebben."

Bijzondere brieven melden nog, dat er den 3den tusschen *Prim* en *Ametller* eene overeenkomst was gesloten, volgens welke de troepen van laatstgenoemden met wapenen en bagage rustig de stad konden verlaten, waarna *Prim* haar zou bezetten.

Te Barcelona was den 5den alles nog in denzelfden toestand.

Volgens berigten van de grenzen is de stad Olivenza, op de grenzen van Portugal, tegen het gouvernement opgestaan, en hadden de troepen zich aan de volksbeweging aangesloten. Volgens geruchten zou ook Ferrol zich voor eene centrale junta verklaard hebben.

— De gewone Madridsche correspondent van het *Journal des Débats* deelt onder dagteekening van den 5den November een aantal bijzonderheden mede over de verdeeldheid, die er ontstaan is tusschen de zich noemende parlementaire partij, ten gelegenheid van de verkiezing des heeren *Olozaga* tot president van de kamer der gedeputeerden. Men leest daarin hoofdzakelijk het volgende:

» Gisteren is het congres tot de formatie van haar bureau overgegaan. Dit heeft tot eenen strijd aanleiding gegeven, waarvan de uitslag den staatkundigen toestand des lands grootelijks kan wijzigen. De coalitie der gematigde partij en die der beweging, door wie *Espartero* verdreven is, bestaat niet meer; de laatste heeft het bondgenootschap verbroken.

» Gisteren morgen heeft er eene vereeniging plaats gehad bij den heer *Carrasco*, het hoofd der gematigde oppositie in den senaat onder het beheer van *Espartero*. Daarin is besloten, dat de president van het congres (*Olozaga*) het hoofd van het toekomstig kabinet zou zijn, en de vier kandidaten voor het vice-presidentschap in het nieuwe ministerie zouden treden. Alzoo werd de generaal *Mazarredo* het departement van oorlog toegedacht, de heer *Pidal* dat van justitie, *Gonzales Bravo* dat van binnenlandsche zaken; *Alcon*, een hoogleeraar in de scheikunde, dat van marine. De heer *Cantero* is als vice-president voorgedragen geworden, maar men wilde hem de portefeuille van finantiën geven.

» Deze schikking, buiten de leden der oppositie getroffen, heeft

[stamp:] ...INGE... GEWOON ... UIT...

[illegible] beleedigd. Kwalijk gestemd begaven zij zich dan ook naar de conferentiezaal, alwaar eene algemeene vereeniging met gesloten deuren was beschreven. Zij beschouwden het bij den heer *Carrasco* genomen besluit, als eene soort van uitdaging en konden zich met de daar voorgestelde personen niet vereenigen.

„[illegible] heeft de discussie geopend. Hij meende dat in de questie van het presidentschap der kamer, tevens die was opgesloten van den president van den raad; dat het congres derhalve die [illegible] wel moest overwegen alvorens haar te beslissen, te meer, daar hij overtuigd was, dat, zoodra de koningin meerderjarig was verklaard, het ministerie zich verpligt zou zien de cortes te ontbinden, om de zaken te kunnen beheeren. De heer *Pidal* oordeelde dat men zich bepalen moest tot de keus van den president der kamer, zonder zich met het presidentschap van den raad bezig te houden. De heer *Madoz*, een der voornaamste leden van de oppositie, drukte zich aldus uit: Indien de benoeming van het bureau moet daarstellen een kandidaatschap voor het ministerie, verlang ik dat de kandidaten zich vooraf verklaren over den tegenwoordigen toestand en hunne ontwerpen om de zaken te besturen; heeft de benoeming van het bureau echter geene verdere strekking dan om den arbeid van de kamer te leiden, dan stem ik voor diegenen, die zich nog het best van die zaak gekweten hebben: de heer *Cortina* op een vroeger tijdstip, en de heer *Isturitz* in 1839."

Deze verklaring baarde veel opzien in de kamer. De heer *Cortina* stond op en zeide dat men thans aan hem niet moest denken. De heer *Gonzalez Bravo* verlangde, dat, zoodra er eene bepaalde meerderheid bestond, de minderheid zich naar deze voegde. De oppositie ziende, dat zij voor de meerderheid zou moeten zwichten, heeft zich met geweld gescheiden; 21 harer leden verlieten terstond de zaal.

De geheele nacht is daarop met onderhandelingen besteed tusschen de aanhangers van den heer *Olozaga* en de oppositieleden; men heeft den heer *Madoz* het eerste vice-presidentschap aangeboden met belofte van hem in het ministerie te zullen doen treden; doch hij heeft geweigerd. De onderhandelingen zijn nog tot in den morgen van den 5den voortgezet, maar de oppositie is tot geene schikking te bewegen geweest. Zij heeft verklaard het presidentschap van den heer *Cortina* te zullen ondersteunen en dat zoo zij haar kandidaat niet kon doen verkiezen, zij buiten alle combinatien zou blijven. Daarop is de openbare zitting gehouden, waarin tot de benoeming van het bureau is overgegaan, waarvan de uitslag reeds in de telegraphische depêche hierboven is vermeld.

De oppositieleden zouden nu den 7den bijeenkomen om den weg te bepalen dien zij willen inslaan, in 't bijzonder ook hunne houding bij de discussie over de meerderjarigheid der koningin.

— Ter beurze van heden (11 *November*) waren genoteerd: 5 pCt. 121; 3 pCt. 31,75; Nap. f. 108,60; Spanje 29¼; Passive 5 een derde; Rom. L. 104¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 11den November.

Het voorloopig adjourneren der zittingen van het congres te Berlijn heeft dezer dagen plaats gehad, en het meerendeel van de commissarissen der tolverbondstaten hebben die hoofdstad reeds verlaten, ten einde nadere instructiën te vragen tot het nemen van een definitief besluit. Naar men verneemt, is een bepaalde dag voor het hervatten van de werkzaamheden der tolconferentiën nog niet vastgesteld; dit hangt eeniglijk daarvan af, in hoe verre het verleenen van die instructies kan worden bespoedigd. Men gelooft nogtans dat de commissarissen reeds tegen het einde der loopende maand wederom te Berlijn zullen kunnen vergaderd wezen. Alle brieven verzekeren ten stelligste, dat, naar hetgeen men nopens de tot dusver gevoerde onderhandelingen van het congres heeft vernomen, geene verhooging van inkomende regten op eenig artikel zal te verwachten zijn. Integendeel moet er sprake wezen van het verminderen van sommige tol-taksen, ten voordeele van Belgie, bijaldien, namelijk, de op dit oogenblik nog gevoerd wordende onderhandelingen met dat land, over verscheidene wederzijdsche commerciële concessien, tot het gewenschte gunstige resultaat mogten leiden. De onderhandelingen, welke met Hannover werden gevoerd, hebben geen ander gevolg gehad dan eene overeenkomst wegens de thans werkelijk op den 1 [illegible] aanstaande plaats grijpende toetreding der Hannoversche Harz- en Wezendistricten tot het tolverbond. Wat betreft de toetreding van [illegible] Koningrijk Hannover, heeft zich nog geen vooruitzigt geopend op eene spoedige verwezenlijking van dit ontwerp.

— Uit Keulen schrijft men van den 8sten:

„Eergisteren avond is de stoomboot *Leopold*, nadat zij veertien dagen lang onder de golven des Rijns bedolven gelegen had, weder in onze haven met eigen krachten binnengeloopen. Door de overige stoombooten werd zij als herleefde met geschutsalvoos begroet. Men zou haar het haar overgekomen ongeluk niet aangezien hebben, had niet de met planken toegespijkerde groote wond aan de boeg en stuurboordszijde daarvan getuigenis gedragen. Het machinewerk deed, in alle opzigten zijne volle en goede dienst. Het naar boven halen van het vaartuig is door den opper-inspecteur der Pruissische Rijnstoomvaart, den heer *Bonn*, bestuurd en volbragt, die daarmede veel roem verworven heeft."

— Te Koblentz zijn den 5 dezer 13 landverhuizers, waaronder drie vrouwen en een meisje, meerendeels uit het Badensche, aangekomen, niet om naar Amerika te vertrekken, maar van daar terugkomende. Zij hebben, volgens hun zeggen, in de nieuwe wereld niet gevonden wat zij hoopten, en verzekeren, dat vele hunner Duitsche landgenooten zouden terugkeeren, indien zij slechts de middelen bezaten om de reiskosten te bestrijden.

— Volgens berigten uit Walliserland, heeft een groot aantal leden van het zoogenaamde *Jeugdige Zwitserland*, den 22 October, eene openbare vergadering in het stadje Orsières gehouden, waarin op de afschaffing van de voorregten der geestelijken, verbetering van het schoolwezen en onpartijdigheid der regtbanken aangedrongen werd. Daarna werd een aantal nieuwe leden aangenomen.

— Te Weenen wil men weten dat het hof van Beijeren bij de beschermende mogendheden wel heeft aangedrongen om Koning *Otto* in zijne regten te handhaven, maar zonder den tegenwoordigen staat ten gevolge der aangenomene constitutie te vernietigen. Aan den Prins *von Wallenstein* was opgedragen, om de medewerking der kabinetten van Parijs en Londen te verzoeken, ten einde te bewerken dat de toekomstige staatsregeling van Griekenland op monarchale grondslagen worde gevestigd, en de magt en waardigheid van het koningschap ongeschonden blijven.

— Uit Florence schrijft men van den 28sten ll., dat men den 24sten aldaar, des morgens ten vier ure, twee schokken van aardbeving gevoeld heeft, die elkander in den tijd van een uur opvolgden en vele menschen uit hunnen slaap verschrikt deed ontwaken.

— De hertog *van Aumale* is den 29sten te Rome aangekomen en heeft door den franschen gezant begeleid bij den Paus een bezoek afgelegd.

— In een' brief uit Rome, van den 30 October, wordt gemeld, dat de onderhandelingen tusschen den Pauselijken Stoel en het Russische kabinet over de kerkelijke zaken, in den laatsten tijd tot eenige, hoewel dan ook geringe, toenadering schenen geleid te hebben.

— Verscheiden Duitsche bladen geven het volgende berigt uit Weenen van 2 November:

„Volgens stellige berigten uit Konstantinopel, is aldaar aan de Oostenrijksche vlag eene groote beleediging wedervaren. Men was op een Oostenrijksch schip bezig met het lossen der lading. Een hoop gemeen volk stond op den wal en beleedigde de manschappen aanhoudend door allerlei scheldwoorden, tot dat eindelijk de bootsman een' der lastigsten op zijde stiet. Dit schijnt het teeken tot de uitbarsting der volkswoede te zijn geweest. Het gepeupel overweldigde de matrozen, drong door tot aan boord van het schip, haalde de vlag naar beneden, bragt die aan land, spreidde die op den grond uit en beschimpte ze op eene hoogst gemeene wijze. Er is geen twijfel aan, of het Oostenrijksche gezantschap zal voor deze beleediging eene schitterende voldoening vragen en erlangen; maar het is toch een bedenkelijk teeken, dat zoo iets nog te Konstantinopel gebeurt, en dat de fanatieke Turken, die het bestaan van hun sinds lang wankelend rijk grootendeels aan de voortdurende bemiddeling van Oostenrijk te danken hebben, het wagen de Oostenrijksche vlag aan te randen, nadat eerst zoo kort geleden de Franschen zich voor eene dergelijke beleediging voldoening hebben moeten verschaffen."

ENGELAND.

LONDEN, den 10den November.

De berigten nopens het regtsgeding tegen *O'Connell* en zijne medebeschuldigden behelzen, dat de groote jury beslist heeft, *dat er termen tot de vervolging bestonden.* Deze zal nu zoo spoedig, als de vormen der regtspleging zulks toelaten, plaats hebben. Er heerschte in Dublin veel gisting; doch de rust was niet in het minst gestoord.

— Volgens berigten uit Lissabon, van het begin dezer maand, zijn HH. MM. van [illegible] D. reize in de provinciën, aldaar teruggekeerd.

— Brieven uit Rio-Janeiro, van den 17den September, behelzen vele bijzonderheden, wegens de luisterrijke feesten, die bij 's Keizers huwelijk met de Napelsche Prinses hebben plaats gehad.

De stand van zaken in Braziliё verbetert gestadig.

— Gisteren stonden de 3 pCt. gec. 95 drie achtste; Ned. 2½ pCt. 54, drie achtste; 5 pCt. 100; Braz. [illegible]; Columb. 11¾; Mexico 18, drie achtste; Peru 24¾; Spanje [illegible]; Port. 71½.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 13den November.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 7den November jl., nº. 69, is tot lid der commissie van onderwijs en schoolopziener in het zesde schooldistrict van Noord-Holland benoemd, de heer *C. van Bommel*,

burgemeester der stad Edam, in plaats van den heer *D. Broedelet*, predikant, te Buiksloot.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 2den November jl., n°. 56, is tot burgemeester van de gemeente Kloetinge (Zeeland) benoemd *W. A. de Laat de Kanter*, in plaats van wijlen *H. M. van der Bilt.*

— De Minister van Finantiën heeft, op eene voordragt van een der heeren Gouverneurs, blijkens welke de aangiften, volgens den Rhijnlijk, in het algemeen aan de uit Belgie aangevoerde ladingen steenkolen met gerhijnlijkte schepen, zouden kunnen worden toegekend, mits de belanghebbenden in de aangenomene verhouding van 85 ponden per mud steenkolen berusten, bij resolutie van 27 September jl., aan de heeren Gouverneurs te kennen gegeven, dat bij den Minister geene zwarigheid wordt gemaakt, om, in afwachting van eventuele nadere verordeningen ter zake van de gewigtsverhouding der Belgische steenkolen voorloopig alle van ijkschalen voorziene schepen op den hierboven bedoelden voet toe te laten, en zulks mede van toepassing te maken op de, naar de bepalingen van art. 20 en 21 van het reglement op de binnenwateren, gevoegd bij de overeenkomst van den 20sten Mei ll. (*Staatsblad* n°. 45), behoorlijk gemeten, gepatenteerde, en van ijkschalen voorziene Belgische schepen, alles onverminderd de bepalingen van voorzorg tegen misbruik, welke bij verschillende resolutiën en ook met name bij het 3de lid der resolutie van den 15den November 1842, n°. 90, zijn voorgeschreven.

— De Minister van Finantiën heeft, bij resolutie van 14 September jl., n°. 21, op de vraag, of de *tuinmanshuizen, boerderijen* enz., zich bevindende op het terrein der buitenplaatsen tot tijdelijk verblijf der elders gevestigde eigenaren dienende, voor de toepassing der personele belasting, als *aanhoorigheid* van het hoofdgebouw, dan wel als van *afzonderlijk te belasten perceelen* moeten worden aangemerkt? — gelet op de bepaling van art. 24, §2 der wet op de personele belasting, alsmede op de resolutie van den 19den Julij 1834, n°. 81, — te kennen gegeven, dat, wanneer de bedoelde tuinmanshuizen en boerderijen *afzonderlijke* gebouwen zijn, geene dadelijke gemeenschap hebbende met het heerenhuis of hoofdgebouw, dezelve ook als afzonderlijke perceelen zijn te beschouwen, en als zoodanig vatbaar om afzonderlijk te worden aangeslagen, ten name van den onmiddellijken gebruiker.

— De Minister van Finantiën heeft, bij resolutie van 14 September jl., n°. 100, omtrent de vraag: of iemand, die gepatenteerd is als winkelier, tevens zijne waren aan de huizen der ingezetenen zijner woonplaats aanbiedende, *al dan niet* afzonderlijk moet worden aangeslagen, wanneer hij gedurende de jaarmarkt in die gemeente zijne waren ten huize van een' derden uitstalt? — gelet op §1, lett. *a* en *b*, in verband met §§ 4 en 7 der 7de tabel, gevoegd bij de wetten op het patentregt, — te kennen gegeven, dat, vermits ten aanzien van het regt, bedoeld bij § 1, lett. *b*, door de wet geen onderscheid wordt gemaakt tusschen het al of niet inwonen in de gemeente, alwaar de uitstalling geschiedt, deze gebruiker, niet anders dan *toestemmend* kan worden beantwoord.

— Men verneemt, dat, bij gelegenheid der bevordering van de kapiteins der grenadiers *Fischer* en *Kock*, tot majoors der infanterie Z. K. H. de Prins *van Oranje*, aan ieder van hen een paar fraaije majoors-epauletten heeft ten geschenke gegeven; alsmede aan den tot kolonel plaats-kommandant van Venlo benoemden heer *Heyermans*, (tot dus verre luitenant-kolonel der grenadiers), eene fraai bewerkte fantasie-sabel.

— Bij besluit van den 7 dezer heeft de Koning der Belgen de verkiezing van den heer *Beckers*, inspecteur-generaal van de geneeskundige dienst der land- en zeemagt der Nederlanden, als honorair lid van de Koninklijke Akademie der geneeskunde in Belgie, bekrachtigd.

— Uit Utrecht schrijft men van 10 November:

„Nadat de hoogleeraar *B. F. Suerman* de vergaderingen van het *Natuurkundig Gezelschap* voorgaanden Vrijdag had geopend, met eene geschiedenis van deze zoo nuttige instelling sedert deszelfs oprigting in 1813, heeft de hoogleeraar *R. van Rees* heden avond eene zeer belangrijke voorlezing gedaan over de galvanische inductie en derzelver toepassing op de geneeskunde. Met proeven bewees de spreker, dat de galvanische inductor voor geneeskundig gebruik vele voordeelen boven de electriseermachine bezit, dewijl de eerste minder kostbaar is, eenvoudiger in de behandeling, en de werking niet van de vochtigheid der lucht afhangt. Bovendien zijn de schokken door den galvanischen inductor gegeven even krachtig als die eener Leidsche flesch, en kunnen naar willekeur versterkt of verzwakt worden.”

— Bij het bestuur der Katwijksche maatschappij, is het berigt ontvangen, dat de schipper *Jacob van Duin*, voerende de bom n°. 8, den 28 October ll., des 's morgens, ongeveer drie mijlen van de Engelsche kust, is ontmoet eene roeiboot of sloep, waarin de kapitein en equipage, uit acht personen bestaande, van de Fransche koopvaardijbrik *Mariette*, welke brik op eene der banken was omgeslagen en vergaan, en welke personen zich in het dreigendst levensgevaar bevonden, en dat genoemde schipper met zijne manschap de schipbreukelingen allen gered, opgenomen en met de meeste zorg behandeld heeft, zoo als blijkt uit de door den kapitein en het consulaat te Ramsgate afgegeven verklaringen.

Kapitein *H. A. Hazewinkel*, van Riga te Rotterdam aangekomen, rapporteert, den 1 November bij zwaar stormweder, op de Doggersbank gered te hebben de equipage, bestaande uit drie man, van het tjalkschip *de Jonge Smit*, kapitein *W. W. Smit*, met raadkoeken, van Kiel naar Lynn, zijnde zwaar lek, en hetwelk hij weinige uren na het overnemen der schipbreukelingen heeft zien zinken.

Het schip *de Vrede*, kapitein *Wiersma*, van Grangemouth, met ijzer, naar Amsterdam, is volgens brief van het Nieuwe Diep, van den 9 dezer, dien middag bij Callandsoog op de Fransche bank gestrand en verbrijzeld. Van de equipage, bestaande uit acht man, zijn de kapitein en twee man gered, doch de overige verdronken.

— Uit het *Weekblad van het Regt* blijkt, dat de Hooge Raad, kamer van burgerlijke zaken, zich, in de zittingen van 7 en 21 September en 13 October 1843, onder het voorzitterschap van mr. *W. B. Donker Curtius van Tienhoven*, bezig gehouden heeft met de behandeling der zaak van de erven van wijlen den heer gouverneur-generaal *Daendels*, tegen den Staat der Nederlanden, welke vorderen dat de Staat der Nederlanden zal worden gecondemneerd, om aan hen, in qualiteit als erfgenamen van wijlen den oud-gouverneur-generaal van Neerlands-Indie, *H. W. Daendels*, af te geven 5000 pikols koffij, 5000 pikols peper, en 5000 pikols suiker, tot eene gezamentlijke waarde van 396,666,32 rijksdaalders, tegen overgifte van zekere bons, en bij gebreke van dien, tot afgifte van 169 certificaten, ieder van *f* 1000 en voor een bedrag van *f* 836,36, renversalen van den Indischen achterstand, met derzelver coupons, en bij gebreke of onvermogen daarvan, tot voldoening eener som van *f* 169,834, met de renten à 6 pCt. 's jaars, van 1 Januarij 1824 tot de volle voldoening, *cum expensis*.

Na de pleidooijen van mr. *J. C. Faber van Riemsdijk*, voor den Staat en mr. *P. van Schooneveld* voor de eischers, heeft de raad de door de verweerders voorgestelde exceptie van incompetentie verworpen, en partijen gelast om ten principe voort te procederen, met veroordeeling van den verweerder en exceptie in de kosten.

— Het te Paramaribo uitkomende *Algemeen Nieuws- en Letterkundig Blad* (van hetwelk te Amsterdam eene reeks is ontvangen, loopende van 8 Augustus tot 19 September), behelst onder anderen de volgende artikels:

„18 Augustus. Met genoegen vernemen wij, dat de commissie tot bevordering van het plan van kolonisatie, daargesteld door den heer *F. W. Horstmann*, op Zaturdag den 12den dezer bijeengekomen is en er bij die gelegenheid door twee leden der commissie, die daarmede belast zijn geweest, zijn overgelegd, de naar aanleiding van plaats gehad hebbende discussiën, op nieuw geredigeerde statuten der op te rigten Maatschappij van Kolonisatie. Deze statuten rouleren thans bij de overige leden der commissie en zullen, binnen zeer korten tijd, ter kennis van belanghebbenden gebragt worden.

Omstandigheden van onderscheiden aard, geheel onafhankelijk van den goeden wil der commissie, hebben haar ten eenen male belet gehad, hare werkzaamheden, welke zij met zoo veel lust en ijver had aanvaard, vroeger te vervolgen; wij wenschen hartelijk dat hare leden, door aanhoudende gezondheid bevoorregt, eene taak mogen voortzetten, van welke wij voorzeker alles goeds verwachten mogen.

Wij vernemen met genoegen, dat na opname van de gronden der districten Coppename, Saramacca en Para, het Zijne Excellentie den heer Gouverneur Generaal, in overeenstemming met den Weleerw. heer *J. H. Betting*, behaagd heeft de keus der plaats tot eene proef van kolonisatie met Europeanen, te bepalen tot den post Groningen en deszelfs omtrek, en dat de noodige bevelen zijn uitgevaardigd, om, — behalve andere maatregelen tot bevordering van het plan, — een aantal van 36 koppen slaven van 's lands Houtvelling, ter beschikking te stellen van bovengenoemden predikant, ten einde, onder de leiding van eenen bekwamen directeur, het terrein beschikbaar te maken ter opname van de eerst uit te komene vijftig Europesche huisgezinnen.

Wij hopen, dat dit besluit met de beste uitkomsten bekroond en het droog jaargetijde met ijver benuttigd zal worden om die voorbereidende werkzaamheden te volvoeren, welke de strekking kunnen hebben om de plaats der vestiging aan de eerste behoeften der nieuwe kolonisten te doen beantwoorden en hun de gelegenheid te verschaffen om, zonder oponthoud, den arbeid aan te vangen, waarvan de beste vruchten worden verwacht. Daartoe schenke de Hemel zijnen besten zegen!”

ALLERLEI.

De Egyptische Labyrinth.

Labyrinth werd in de oudheid een gebouw genoemd, waarvan de menigte in elkander uitkomende kamers en gangen, het aan den vreemdeling onmogelijk maakten zich weder te regt te vinden. Onder alle Labyrinthen is de Egyptische de beroemdste. Waarschijnlijk is deze door *Moeris* gebouwd, den laatsten Koning van het Oud-Egyptische rijk, die van 2194 — 2151 voor onze tijdrekening regeerde,

Volgens vroegere nasporingen, waren slechts eenige geringe gedeelten van dit verbazend gebouw overgebleven, tot het nu onlangs, den hoogleeraar *Lepsius*, die door den Koning van Pruissen met eene wetenschappelijke expeditie naar Egypte gezonden werd, gelukt is tot in verscheidene honderde neven en onder elkander liggende, duidelijk te erkennen kamers door te dringen. Onder dagteekening van den 20sten Junij jl. schrijft hij, dat men verbaasd zou zijn, wanneer men het plan zag, door den architekt bij de expeditie behoorende, opgemaakt van 't geen van het gebouw nog over gebleven is. Het best in stand gebleven gedeelte, alles namelijk wat ten westen ligt van de dwars door de puinhoopen gegraven gracht Batw-Scherkie, hebben vroegere onderzoekers over het hoofd gezien. De muren zijn met zwarte nijltegels gemetseld en met platte steenen bekleed. Achter de Labyrinth staat de pyramide van *Moeris*, zijnde zijne grafstede. Het meer Moeris hetwelk de Koning aanlegde, om het water van den uit zijne oevers getreden Nijl te verzamelen en in den zomer over de landerijen te verspreiden, is thans uitgedroogd, maar men kan nog de plaats onderkennen. Het was door zware dijken ingesloten. De Labyrinth zou 3000 vertrekken boven en beneden den grond gehad hebben, en de professor *Lepsius* meent dat dit getal, naar de thans nog zigtbare overblijfselen gerekend, geenszins overdreven zij.

Heden overleed tot mijne bittere droefheid, in den ouderdom van bijna 32 jaren, mijn geliefde Echtgenoot JOHANNES NICOLAAS SMITS, na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten onzer Moeder de Heilige Kerk.

BREDA, den 9. November 1843.

WED. C. P. M. SMITS,
Geb. VAN DAM.

VOOR DE TWEE RIJKEN.

MINISTERIE VAN BUITENLANDSCHE ZAKEN.

OPENBARE AANBESTEDINGEN

WEGENS HET LEVEREN EN PLAATSEN VAN

IJZEREN EN HARDSTEENEN

PALEN,

BESTEMD TOT AFBAKENING VAN DEN GRENSLIJN,

welke NEDERLAND van BELGIE afscheidt.

De STAATSRAAD, GOUVERNEUR *van het Hertogdom Limburg*, brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat door hem op Zaturdag den 2den December aanstaande, ten elf uren, in het Hôtel van het Gouvernement te Maastricht, in tegenwoordigheid van eenen Nederlandschen en van eenen Belgischen Commissaris, in het openbaar zal worden Aanbesteed, het leveren en plaatsen van palen, benoodigd op de grenslijn, welke het Koningrijk der Nederlanden van dat van Belgie afscheidt.

Er zullen vier afzonderlijke Aanbestedingen plaats hebben, welke zullen bestaan, te weten:

De 1e in het leveren van 388 Grenspalen van gegoten IJzer.

De 2e in het leveren van 356 Hardsteenen Grenspalen.

De 3e in het naar de respective plaatsen vervoeren en stellen van 218 IJzeren en 137 Steenen Palen, en

De 4e in het naar de respective plaatsen vervoeren en stellen van 170 IJzeren en 219 Steenen Palen.

Deze Aanbestedingen zullen plaats hebben bij inschrijving, instelling en opbod.

Exemplaren der bestekken en voorwaarden zullen ter lezing liggen, zoo in de Nederlanden als in Belgie, aan de Ministerien van Buitenlandsche Zaken, aan de provinciale Gouvernementen, en bij Heeren Burgemeesters van *Roermond*, *Eindhoven*, *Turnhout*, *Breda*, *Bergen op-Zoom* en *Sas van Gent*.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen aan de bureaux van de Nederlandsche en Belgische Commissarissen te *Maastricht*, belast met het beheer wegens het leveren en stellen der Grenspalen.

MAASTRICHT, den 30. October 1843.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,

GERICKE VAN HERWIJNEN.

VERKOOPING VAN BOEKEN,

TE BREDA,

op *Woensdag den* 15. *November* en volgende dagen, door den Boekhandelaar F. P. STERK aldaar, door wien de CATALOGUS bij *franco* aanvrage *franco* wordt toegezonden.

Alles is op *Heden* den 14. ten Huize van den Verkooper van 10—4 uren voor een ieder te zien.

** G. T. N. SURINGAR, te *Leeuwarden*, geeft uit en heeft alom verkrijgbaar gesteld:

DEN TWEEDEN DRUK DER

LEERREDEN van Prof. DES AMORIE VAN DER HOEVEN,

gr. 8°. *f* 3,60.

voorts:

DRIE LEERREDEN van J. H. VAN DER PALM; *benevens het door den Auteur zelven ontworpen en bewerkte, en bij de Nieuwe Uitgave gevolgde* PLAN VAN VERDEELING EN RANGSCHIKKING VAN AL ZIJNE LEERREDENEN, *met aanwijzing van den Bundel des Ouden druks, waarin dezelve voorkomen* . . . . . . *f* 1,30.

Wijders berigt bovengenoemde Uitgever, dat de GEZAMENTLIJKE DICHTERLIJKE WERKEN van den Heer TOLLENS, zoo als die door den Dichter zijn gerangschikt en vervat in *negen groot octavo boekdeelen*, allen gedrukt met dezelfde letter op best mediaan papier, versierd met fraaije in koper of staal gegraveerde vignetten en het portret des Dichters, en ingebonden in carton, nog tot den 15 December dezes jaars (immers wanneer de voorraad zoo lang strekt) zullen verkrijgbaar zijn voor den geringen prijs van *f* 16,50; doch dat na dat tijdstip deze editie niet dan tegen den vollen prijs zal worden afgeleverd.

** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, zijn de volgende *NIEUWE WERKEN* te bekomen:

CHRISTOPHILUS, Jaarboekje 1844 . . . . *f* 3,90.

Helons Bedevaart naar Jeruzalem. Uit het Hoogduitsch van *F. Strauss*, door wijlen vrouwe *A. Kleyn*, geb. *Ochtersen*, met eene voorrede van *J. H. van der Palm*, 2 deelen . . . » 17,20.

BAUER, de Goddelijke Wereld-Verlosser in zijne laatste ure, of Homeletische beschouwingen over 's Heilands lijdensgeschiedenis . . . . » 2,50.

De Kruiswoorden. Zeven lijdenspreken door *Nicolaas Beets*. » 1,50.

ISAAC DA COSTA, Voorlezingen over de waarheid en waarde der Schriften van het Oude Testament, 1e deel, 1e stuk . » 2,25.

CREUTZBERG, Het Heilige Avondmaal een dierbaar onderpand en tafereel van de liefde, de beleedigingen, verdiensten en zegeningen des lijdenden en stervenden Verlossers . . . . » 3,90.

——— Het beeld van JEZUS als Menschenzoon, naar zijn karakter en leven in enkele trekken eenvoudig voorgesteld. » 0,90.

Galerij van Bijbelsche vrouwen uit het aartsvaderlijk tijdperk. » 3,60.

SENDEN, (G. H. VAN) Leerredenen over verschillende onderwerpen, 1e deel . . . . » 2,80.

E. L. BULWER, De laatste der Baronnen, 4 deelen . . » 14,00.

E. VAN BEIJEREN, De Armbanden, 2 deelen . . . . » 7,00.

VINCENT EYRE, Verhaal van de krijgsgebeurtenissen en verschrikkelijke rampspoeden van het Engelsche leger in Cabul en van de krijgsgevangenschap in Affghanistan . . . . . . » 3,75.

Keur van Mengelingen. Nuttige en aangename Lectuur voor den beschaafden stand voor 1844 . . . . » 3,50.

G. H. VAN SENDEN, Alpenrozen, 2 deelen . . . . » 7,15.

De Intrigant, Een tafereel uit den tegenwoordigen tijd. » 3,00.

THEOD. E. HOOK, Vaders en Zonen. Een verhaal uit den tegenwoordigen tijd, 2 deelen . . . . » 7,20.

C. SPINDLER, De erfgenamen van den steenen gast . . » 3,60.

A. VAN LINDEN, De verloofde van den Watergeus, of miskenning en verraad, (Enkhuizen, 1572) 2 deelen . . . . » 7,20.

W. HARRISON AINSWORTH, De Dochter van den Vrek, 2 dln. » 7,50.

De Ruinen in het gebergte van Morena. Schetsen en tafereelen uit het Spaansche leven in onderhoudende verhalen . . » 3,00.

W. VAN LICHTENBERG, *Hembyze* en *Willem van Oranje*, een verhaal uit het begin der XVIe eeuw, 1e deel . . . . » 3,50.

J. E. COOPER, De Fransche Gouvernante of de geborduurde Zakdoek . . . . » 2,40.

H. ZEEMAN, *Elisabeth de Nantuil*, of de gevolgen van één oogenblik . . . . » 2,40.

Cecil of de Lotgevallen van een' Saletpronker, 2 deelen. » 6,60.

M. NORDEN, De Broeders en het Meisje, een tafereel der Siciliaansche zeden, uit het laatste gedeelte der 18de eeuw, 2 dln. » 5,40.

Snuifje, *Charles Dickens*, aangeboden door eene Amerikaansche Dame . . . . » 4,50.

E. F. CARLEN, De Roos van Tistelön, 2 deelen . . . » 6,60.

Bn. CRUSENSTOLPE, *Gustaaf III*, zijn geslacht en zijn tijd, tafereel uit de Zweedsche geschiedenis, 2 deelen . . . » 6,40.

J. VAN DE CAPELLE, Het beleg en de verdediging van Haarlem in 1572—73, 1e deel . . . . » 3,60.

Reglement op het Fonds van Pensioenen voor de Ambtenaren bij de rijks-ontvangsten, gearresteerd bij Koninklijk Besluit van den 29. Mei 1822, No. 19, benevens resolutien enz., ter uitvoering van hetzelve Reglement genomen . . . . » 1,25.

Reglement op het algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, gearresteerd bij Koninklijk Besluit van den 21 Januarij 1836, No. 22, benevens verzameling van Stukken, strekkende tot uitvoering, uitlegging en aanvulling van hetzelve Reglement, en van die daarop verder betrekkelijk . . . . » 1,60.

A. VOGELSANG, Handboek voor de Plaatselijke Besturen ten platten lande, 1e deel . . . . » 5,80.

Mr. E. SCHUKKING, Beredeneerd Alphabetisch Register op het Nederlandsche Burgerlijk Wetboek . . . . » 3,25.

Door Bovengemelden is aan het Edel Achtbaar Bestuur hunner Woonplaats, op den 7. November 1843, eene vertaling in het Nederduitsch aangeboden:

Le Mariage au point de vue chrétien, 3 volumes, Paris, L.-R. DELAY, 1843.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.